

Kauppakatu 20
89600 Suomussalmi

KaivNro 4642
Tukes 5903/10.03.06/2024

TUKES
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Asia

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla lausuntoa kuulutusasiakirjasta koskien Tulikivi Oyj:n Kivikangas-kaivospiiriin (KaivNro 4642) ja - alueen **kaivosluvassa annettavien sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista**.

Lausuntopyyntö koskee kaivospiiriä Kivikangas (KaivNro 4642) ja Kivikankaan laajennusaluetta (KL2011:004).

Kaivospiiri ja laajennusalue muodostavat yhtenäisen n. 145 ha suuruisen alueen, joka sijaitsee n. 1,5 km Saarikylän lounaispuolella.

Kuulemisen peruste ja asian vireille tulo

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §.

Tukes viittaa Kivikankaan kaivospiirille 24.6.2014 annettuun lupamääräykseen 6 (Päätös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä):

Lupamääräykset tarkistetaan 1.5.2024. Mikäli Kivikankaan kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Kuulemisen perusteena on myös Tukesin 11.2.2014 antama päätös kaivosluvan myöntämisestä Kivikankaan kaivospiiriin laajennusalueelle (kaivosalue KL2011:0004). Päätöksen mukaan toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä on tarkistettava vähintään kymmenen vuoden välein.

Kaivoslain 52 §:n nojalla kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistytöä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi saamelaisten kotiseutualueella;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;
- 8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

8 a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;

8 b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;

8 c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;

8 d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä;

8 e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

52 §:n kohta 5 koskee saamelaiden oikeuksia.

Lupamääräysten tarkistamisasia on laitettu vireille 23.5.2024, kun Tukes on pyytänyt kaivosyhtiöltä tarpeelliset selvitykset ottaen huomioon kaivoslakiin 1.6.2023 tehdyt muutokset (505/2023).

Kaivosyhtiö on 29.11.2024 toimittanut Tukesille vaaditut selvitykset, jotka on 13.2.2025 korvattu uusilla selvityksillä ja joita on täydennetty 10.4.2025, 11.4.2025 ja 22.4.2025.

Kaivosyhtiö on esittänyt uudeksi vakuudeksi 41 164 euroa (alv 25,5 %), mihin Tukes on huomauttanut lisättäväksi yhden vuoden louhintakorvausta vastaava summa, joka on vakuusarvion mukaisesti 2 306 euroa (alv 0 %), jolloin kaivosvakuudeksi tulisi yhteensä 43 470 euroa.

Tukes on pyytänyt huomioimaan seuraavaa:

Kaivospiiritoimituksessa tai kaivostoimituksessa määrätty kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista kaivostoiminnan aiheuttamista vahingoista ja haitoista eivät kuulu tähän kuulemismenettelyyn eivätkä sen jälkeiseen päätöksentekoon.

Näihin asioihin liittyviä muistutuksia/mielipiteitä ei siis huomioida tässä kuulemismenettelyssä eikä sen jälkeisessä päätöksenteossa.

Edellä mainituissa asioissa toimivaltainen viranomainen on Maanmittauslaitos.

Suomussalmen kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Selvityksessä on esitetty toimet louhinnan ja räjäytysten turvallisuuden varmistamiseksi, louhosvesien käsittely ja sivukiven läjitysalueen suoto – ja pintavaluntavesien johtaminen pois alueelta.

Kivipölyn vaikutukset ja toiminnot, joissa pölyämistä syntyy ja niiden torjuminen on tuotu selvityksessä esille. Selvitykseen on kuvattu toimet porotaloudelle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Selvitykseen on sisällytetty arvio toiminnasta aiheutuvia muutoksiin maisemaan, liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen ja yleensä ottaen alueen turvallisuuteen sekä toimet toiminnan ympäristövaikutusten rajoittamiseksi ja seurannan järjestämiseksi kohtuullisen kattavasti.

Kaivosyhtiö esittää uudeksi kaivosvakuudeksi 41 164 € joka Tukes:n huomautuksen jälkeen olisi 43 470 €. Arvio kaivoslain vakuudella asetettavista toimenpiteistä vaikuttaa perustellulta ja vakuuden voitaneen katsoa olevan riittävän suuri kattamaan kaivostoiminnan lopettamisen ja lupamääräysten mukaiset jälkitoimenpiteet.

Suomussalmen kunta katsoo kaivosyhtiön kuvanneen antamassaan selvityksessä kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten rajoittamista siten, että yleisten ja yksityisten etujen voidaan katsoa tulevan turvatuiksi.